U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Jany Jurečkové v právní věci žalobce: **K. V.,** zast. Mgr. Petrou Severovou, advokátkou se sídlem 5. května 163, Sokolov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2013, č. j. OAM-39/ZA-ZA06-K01-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 5. 2014, č. j. 32 Az 10/2013 – 54,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce žalobce Mgr. Petře Severové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3400 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá přezkoumání a zrušení shora nadepsaného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 5. 2014, č. j. 32 Az 10/2013 – 54, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2013, č. j. OAM-39/ZA-ZA06-K01-2013, kterým nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o azylu“.

Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí shrnul procesní historii dvou žádostí stěžovatele o mezinárodní ochranu, jakož i shromážděné podklady žalovaného k rozhodnutí ve věci a konstatoval, že správní řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, netrpí vytýkanými vadami a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Krajský soud konstatoval, že z výpovědi stěžovatele je zcela zřejmé, že opakovanou žádost o mezinárodní ochranu podal zcela účelově z důvodu legalizace svého pobytu poté, co byla odhalena jeho původní totožnost (O. Z.) a hrozilo mu vycestování na Ukrajinu. Stěžovatel neuvedl žádné relevantní obavy pro případ svého návratu na Ukrajinu, vyslovil toliko, že se tam vrátit nechce, protože chce žít v ČR spolu s manželkou a dcerami, které zde mají trvalý pobyt. Soud proto uzavřel, že azylové řízení nelze zneužívat k legalizaci pobytu, neboť pro takový účel obsahuje právní řád ČR jiné nástroje, konkrétně zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, dále jen „zákon o pobytu cizinců". Skutečnost, že se stěžovatel svým protiprávným jednáním na území ČR sám vyloučil z možnosti získat pobytový status podle tohoto zákona, jde plně k jeho tíži. K otázce rodinného života poukázal krajský soud na rozhodnutí žalovaného, který se pečlivě zabýval rodinnými a sociálními vazbami stěžovatele, přičemž odkázal na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které rodinné vazby cizince v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Relevantní není ani neochota stěžovatelovy rodiny vrátit se na Ukrajinu. Krajský soud k této otázce uzavřel, že neudělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany neznamená porušení mezinárodních závazků ČR, včetně Úmluvy o právech dítěte. Stěžovatel, který pobýval na území ČR neoprávněně, porušoval právní řád ČR, si musel být vědom následků s tím spojených a nemohl legitimně očekávat, že žádostí o mezinárodní ochranu, jak to sám uvádí, „jako poslední možností, jak zůstat v ČR se svou rodinou," vyřeší legalizaci svého pobytu na území ČR.

Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), písm. b) a písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.".

Stěžovatel k vyjádření krajského soudu o tom, že aktuální situace na Ukrajině sice není stabilní, nicméně stěžovatel se o politické dění nezajímal, a proto v případě jeho návratu do vlasti není ohrožen ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, konstatuje, že na východě Ukrajiny v současné době probíhá vnitřní ozbrojený konflikt, ve kterém umírají též civilisté. Stěžovatel má za to, že soud měl s ohledem na možné narušení zásady *non – refoulement* přihlédnout ke zhoršení politické situace v jeho zemi původu.

Stěžovatelovou zásadní žalobní námitkou bylo to, že v rozhodnutí žalovaného absentuje posouzení, zda je v možnostech stěžovatele a jeho rodiny, aby vycestovali na Ukrajinu a realizovali zde svůj rodinný život. Soud se touto argumentací nezabýval, ačkoli stěžovatel v žalobě uváděl, že jeho rodina již v zemi původu nemá žádné zázemí, v ČR je velmi dobře integrována a s ohledem na probíhající ozbrojený konflikt není návrat rodiny do země původu fakticky možný. Poněvadž stěžovatel vzhledem k správnímu a trestnímu vyhoštění, které mu bylo na území ČR uloženo, nemůže získat jiné oprávnění k pobytu, nelze dle jeho názoru na jeho případ aplikovat konstantní judikaturu, dle které vycestování cizince není v rozporu s mezinárodními závazky, nebo porušením práva na rodinný život, může-li cizinec realizovat toto právo jiným způsobem (např. úpravou pobytu v ČR). Stěžovatel považuje za nepřezkoumatelný také názor krajského soudu, že rodinné vazby cizince nejsou relevantní pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Soud se dále nezabýval ani otázkou, zda již samotné vycestování stěžovatele nemůže představovat

zásah do jeho soukromého a rodinného života, jakož i do života jeho rodiny – manželky a dcer.

Stěžovatel má tudíž za to, že došlo k pochybení jak správního orgánu, tak soudu, nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, došlo jeho nesprávné subsumpci pod § 14a zákona o azylu a soud se navíc nevypořádal s většinou žalobních námitek.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, je toho názoru, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný v podstatě poukázal na to, že stěžovatel vznesl námitky totožné se žalobními námitkami, k nimž se vyjádřil jak žalovaný, tak i krajský soud v napadeném rozsudku.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. V daném případě je tak kasační stížnost přípustná.

Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla podána ve věci mezinárodní ochrany, musel Nejvyšší správní soud rovněž posoudit, zda je podaná kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů. Krajský soud rozhodl v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Pokud pak stěžovatel namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů rozhodnutí soud odkazuje na své rozhodnutí ze dne 23. 12. 2005, č. j. 4

As 13/2004, podle kterého: *„[r]ozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], ztotožní-li se sice krajský soud se závěry správního orgánu a označí-li je za správné, nevypořádá se ale s věcnými či právními námitkami v žalobě uplatněnými proti takovým závěrům.“* Nejvyšší správní soud zjistil, že v projednávané věci se krajský soud se všemi námitkami uplatněnými v žalobě dostatečně a řádně vypořádal a stěžovatelova tvrzení jsou tak pouze účelová. Pouhý nesouhlas stěžovatele se závěry krajského soudu neznamená, že se krajský soud nevypořádal s uplatněnými námitkami a nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozsudku.

Další okruh kasační argumentace stěžovatele se vztahuje k současné bezpečnostní situaci na Ukrajině, kde podle jeho názoru panuje vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zároveň se domnívá, že tento důvod pro poskytnutí doplňkové ochrany
měl být zohledněn již krajským soudem.

Nejvyšší správní soud je při obecné známosti aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině povinen vyhodnotit, zda jsou dány důvody pro neaplikování § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy zda má přihlížet i ke skutečnostem relevantním pro možné udělení doplňkové ochrany, které vyšly najevo až po vydání napadeného rozhodnutí. Konkrétně se jedná o posouzení toho, zda by stěžovateli v případě jeho návratu do vlasti nehrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, spočívající ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [§ 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu]. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že soud je povinen tento princip prolomit a přihlédnout i ke tvrzeným skutečnostem, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu tehdy, pokud by bylo možné se o těchto skutečnostech domnívat, že mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. To ovšem platí pouze za předpokladu, že soud neshledá dostatečné záruky, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Soud se naopak nebude zabývat novými skutečnostmi za situace, kdy bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu § 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona o azylu a že tato nová žádost bude přípustná dle § 10a tohoto zákona (viz např. rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131).

Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu v tom, že aktuální vnitřní bezpečnostní situace na Ukrajině může být relevantním důvodem pro možné udělení doplňkové ochrany, nicméně též konstatuje, že stěžovateli nic objektivně nebrání v tom, aby neprodleně poté, co obdrží toto usnesení, učinil (další) prohlášení o mezinárodní ochraně. V takovém případě bude žalovaný povinen umožnit mu dle § 10 zákona o azylu podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany a tuto žádost posoudit jako přípustnou minimálně v rozsahu tvrzení ohledně změny bezpečnostní situace v zemi původu, a to právě z důvodu nutnosti respektování závazku *non-refoulement*. Také v novém řízení by však bylo třeba uvážit, zda tvrzené potíže stěžovatele i v kontextu aktuálního vývoje bezpečnostní situace na Ukrajině nemohou být řešeny přesídlením v rámci země původu.

Rozhodnutí o takové žádosti bude podléhat soudnímu přezkumu. Stěžovatel tak má dostatečné právní záruky, že nové relevantní skutečnosti budou posouzeny v novém správním řízení. Vzhledem k tomu zdejší soud neshledal důvod k prolomení pravidla stanoveného v § 75 odst. 1 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.) a nepřistoupil k posouzení důvodnosti nově nastalých skutečností z hlediska § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

S ohledem na to, že absence této úvahy v rozhodnutí krajského soudu nemohla ničeho změnit na jeho závěru o nedůvodnosti stěžovatelovy žaloby, nelze to považovat za pochybení, které by odůvodňovalo přijatelnost kasační stížnosti.

K situaci stěžovatele Nejvyšší správní soud nad rámec upozorňuje, že podle § 350b odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), platí, že požádal-li odsouzený k trestu vyhoštění o udělení mezinárodní ochrany, a nejedná-li o žádost zcela zjevně nedůvodnou, předseda senátu i bez žádosti odloží výkon trestu vyhoštění. Zároveň lze poznamenat, že i v případě nepodání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany by nemohlo dojít k případnému správnímu vyhoštění stěžovatele za situace, kdy by jeho vycestování nebylo vzhledem k bezpečnostní situaci na Ukrajině možné (viz § 120a zákona o pobytu cizinců, podle něhož si musí policie před provedením správního vyhoštění cizince vyžádat stanovisko Ministerstva vnitra, zda je vycestování cizince možné).

Nejvyšší správní soud také konstatuje, že stěžovatel v řízení neuvedl žádné relevantní důvody, pro které by mu měl být udělen azyl či doplňková ochrana, když toliko uvedl, že chce žít v ČR a žádost o mezinárodní ochranu je jeho poslední možností, jak zůstat v ČR se svou rodinou. V této souvislosti je třeba citovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63, podle nichž *„je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylíčí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu.“* Mimoto lze poukázat např. na závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42. Krajský soud vycházel z konstantní judikatury zdejšího soudu, dle které tento jediný stěžovatelem uvedený důvod (rodinné vazby) sám o sobě není relevantní pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její podobě (viz např. rozhodnutí ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, ze dne 28. 4. 2011, č. j 1 Azs 5/2011 - 36, nebo ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52).

Nejvyšší správní soud závěrem upozorňuje, že odkaz stěžovatele na judikaturu zdejšího soudu, dle které nutno, s ohledem na možnost zásahu do rodinného života, zkoumat též to, zda má žadatel o mezinárodní ochranu možnost získat i jiné oprávnění k pobytu na území ČR, je ryze účelový. Stěžovatel nemůže legitimně očekávat, že mu jeho protiprávní jednání na území České republiky, které mu odejmulo možnost řešit jeho pobytový status prostřednictvím zákona o pobytu cizinců, může zabezpečit výhodnější

pozici, než žadateli, který se takového jednání nedopustil a o pobytový status dle zákona o pobytu cizinců požádat může.

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky přijatelnosti kasační stížnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost stěžovatele podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Nejvyšší správní soud poznamenává, že v průběhu řízení o kasační stížnosti došlo ke změně v osobě zástupce stěžovatele k žádosti JUDr. Anny Doležalové, advokátky ustanovené stěžovateli v řízení před krajským soudem. Nově byla stěžovateli ustanovena jako zástupkyně pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Petra Severová, advokátka. Nově ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti ve výši 3100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Nejvyšší správní soud jí však nepřiznal odměnu za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 písm. b) advokátního tarifu, neboť kasační stížnost byla podána advokátkou, která stěžovatele zastupovala již v řízení před krajským soudem a nově ustanovená zástupkyně v řízení o kasační stížnosti neučinila žádný další úkon. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 3400 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu